OTSUSED

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2021/2271,

11. oktoober 2021,

Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta Århusi konventsiooni osaliste kohtumise seitsmendal istungjärgul seoses nõuetele vastavuse asjadega ACCC/C/2008/32, ACCC/C/2015/128, ACCC/C/2013/96, ACCC/C/2014/121 ja ACCC/C/2010/54

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) 17. veebruaril 2005 kiideti nõukogu otsusega 2005/370/EÜ ([1]) Euroopa Ühenduse nimel heaks keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) konventsioon (edaspidi „Århusi konventsioon“) ([2]).

(2) Liit rakendas Århusi konventsioonist tulenevaid kohustusi oma institutsioonide ja organite suhtes eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1367/2006 ([3]).

(3) Århusi konventsiooni artikli 15 kohaselt loodi Århusi konventsiooni nõuetele vastavuse komitee (edaspidi „vastavuskomitee“). Vastavuskomitee pädevuses on uurida kõnealusest konventsioonist tulenevate kohustuste täitmist Århusi konventsiooni osaliste poolt.

(4) Århusi konventsiooni osaliste kohtumise (edaspidi „osaliste kohtumine“) seitsmendal istungjärgul, mis toimub 18.–20. oktoobril 2021, on kavas vastu võtta otsus VII/8f, mis puudutab liidu poolt Århusi konventsioonist tulenevate kohustuste täitmist (edaspidi „otsus VII/8f“), sealhulgas eelkõige vastavuskomitee järeldusi ja soovitusi asjades ACCC/C/2008/32 ja ACCC/C/2015/128. Otsuses VII/8f käsitletakse ka vastavuskomitee järeldusi asjades ACCC/C/2013/96 ja ACCC/C/2014/121 ning aruandes, mis käsitles taotluse ACCC/M/2017/3 rakendamist seoses otsusega V/9 g (asi ACCC/C/2010/54).

(5) Järeldused asjades ACCC/C/2008/32, ACCC/C/2015/128, ACCC/C/2013/96 ja ACCC/C/2014/121 esitatakse osaliste kohtumisel otsusena VII/8f ning need saavad seega Århusi konventsiooni ametliku tõlgenduse staatuse ja on Århusi konventsiooni osalistele ja Århusi konventsiooni organitele siduvad.

(6) Vastavuskomitee esitas 17. märtsil 2017 liidule oma järeldused asjas ACCC/C/2008/32 seoses kohtusse pöördumise õigusega liidu tasandil. Vastavuskomitee leidis oma järelduste punktis 123, et „asjaomane konventsiooniosaline ei täida konventsiooni artikli 9 lõikeid 3 ja 4 seoses üldsuse esindaja õigusega pöörduda kohtusse, sest ei Århusi määruses ega ka Euroopa Liidu Kohtu praktikas ei ole rakendatud ega täidetud nimetatud lõigetest tulenevaid kohustusi“.

([1]) Nõukogu 17. veebruari 2005. aasta otsus 2005/370/EÜ keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooni sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse nimel (ELT L 124, 17.5.2005, lk 1).

([2]) ELT L 124, 17.5.2005, lk 4.

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1367/2006 keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise Århusi konventsiooni sätete kohaldamise kohta ühenduse institutsioonide ja organite suhtes (ELT L 264, 25.9.2006, lk 13).

(7) Århusi konventsiooni organitele on tehtud teatavaks deklaratsiooniga, mille liit esitas konventsiooni allkirjastamisel ja mida ta kinnitas Århusi konventsiooni heakskiitmise ajal, et „ühenduse institutsioonilises ja õiguslikus kontekstis […] kohaldavad ühenduse institutsioonid konventsiooni kooskõlas oma praeguste ja tulevaste eeskirjadega, mis käsitlevad dokumentidele juurdepääsu, ja kooskõlas konventsiooniga hõlmatud ühenduse õiguse selle valdkonna teiste asjakohaste eeskirjadega“.

(8) Määruses (EÜ) nr 1367/2006 sätestatud haldusliku läbivaatamise menetlus täiendab liidu üldist kohtuliku kontrolli süsteemi, mis võimaldab üldsuse liikmel nõuda liidu tasandil Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 263 neljanda lõigu alusel ja kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 267 haldusaktide läbivaatamist liikmesriikide kohtute kaudu, mis esitavad taotluse eelotsuse saamiseks ning mis moodustavad aluslepingute alusel lahutamatu osa liidu süsteemist. Kõnealuses süsteemis omab määravat tähtsust ELi toimimise lepingu artiklis 267 sätestatud liikmesriikide kohtute õigus esitada eelotsuse saamiseks taotlus Euroopa Liidu Kohtule. ELi toimimise lepingu artikli 267 kohaselt moodustavad liikmesriikide kohtud liidu õiguse alusel tegutsevate üldkohtutena lahutamatu osa liidu õiguskaitsesüsteemist ([4]).

(9) Arvestades vastavuskomitee poolt 14. oktoobril 2020 asjas ACCC/C/2008/32 tõstatatud küsimusi, esitas komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku muuta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1367/2006 (edaspidi „määruse (EÜ) nr 1367/2006 muutmine“). Kaasseadusandjad saavutasid 12. juulil 2021 poliitilise kokkuleppe määruse (EÜ) nr 1367/2006 muutmise osas. Määruse (EÜ) nr 1367/2006 muutmine tagab liidu õiguse kooskõla keskkonnaasjades kohtu poole pöördumist puudutavate Århusi konventsiooni sätetega nii, et see on vastavuses liidu õiguse aluspõhimõtetega ja selles rakendatava kohtuliku kontrolli süsteemiga.

(10) Komisjon teavitas vastavuskomiteed kaasseadusandjate poliitilise kokkuleppe üksikasjadest määruse (EÜ) nr 1367/2006 muutmise osas ja esitas vastavuskomiteele kõnealuse muutmise teksti konsolideeritud versiooni. Lisaks teavitas komisjon vastavuskomiteed seadusandliku menetluse järgmistest etappidest ning sellest, et määruse (EÜ) nr 1367/2006 muutmine jõustub eeldatavasti hiljemalt 2021. aasta novembri alguses. Otsuses VII/8f tuleks seepärast määruse (EÜ) nr 1367/2006 muutmise tulemusel kehtestatavaid meetmeid tervitada ja võtta teadmiseks, et pärast määruse (EÜ) nr 1367/2006 muutmise jõustumist vastab see täielikult vastavuskomitee järeldustele asjas ACCC/C/2008/32.

(11) Vastavuskomitee esitas 17. märtsil 2021 liidule oma järeldused asjas ACCC/C/2015/128. Vastavuskomitee leidis, et liit rikkus Århusi konventsiooni, sest üldsuse esindajatele ei ole antud juurdepääsu haldus- või kohtumenetlustele, mis võimaldaks vaidlustada riigiabi meetmeid puudutavaid komisjoni otsuseid.

(12) Komisjon võttis teadmiseks vastavuskomitee küsimused ja järeldused asjas ACCC/C/2015/128 ning andis määruse (EÜ) nr 1367/2006 muutmise osas poliitilisele kokkuleppeni viinud kompromissi osana välja avalduse, millega kohustus „analüüsima järelduste mõju ja hindama olemasolevaid võimalusi. Komisjon viib vastava hindamise läbi ja avaldab selle tulemused 2022. aasta lõpuks. Kui see on asjakohane, töötab komisjon 2023. aasta lõpuks välja meetmed asjaomase küsimuse käsitlemiseks, lähtudes ELile ja selle liikmesriikidele Århusi konventsioonis sätestatud kohustustest ning võttes arvesse liidu õiguse norme riigiabi kohta“.

(13) Liit peaks teatama, et komisjon on kohustunud analüüsima vastavuskomitee järelduste mõju, hindama olemasolevaid võimalusi, viima hindamise läbi ja avaldama selle tulemused ning asjakohasel juhul töötama välja meetmed vastavuskomitee tõstatatud küsimuse käsitlemiseks avalduses märgitud tähtaja jooksul ja võttes arvesse liidu õiguse norme riigiabi kohta. Sellest tulenevalt peaks liit võtma teadmiseks vastavuskomitee järeldused asjas ACCC/C/2015/128 ja tegema osaliste kohtumisele ettepaneku lükata kõnealuste järelduste heakskiitmise asemel nende suhtes seisukoha vastuvõtmine edasi osaliste kohtumise järgmisele istungjärgule. Kui teised Århusi konventsiooni osalised ei nõustu liidu seisukohaga võtta teadmiseks vastavuskomitee järeldused asjas ACCC/C/2015/128, peaks liit tegema ettepaneku, et otsuse VII/8f selle osa kohta, mis käsitleb asja ACCC/C/2015/128,

([4]) Kohtu (täiskogu) 8. märtsi 2011. aasta arvamus 1/09 kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 11, ECLI:EU:C:2011:123, punkt 80.

tehtaks eraldi otsus, ja liit peaks lükkama otsuse VII/8f kõnealuse osa vastuvõtmise tagasi, et lükata edasi nimetatud vastavuskomitee järelduste üle otsustamist. Kui otsuse VII/8f kõnealuse osa kohta ei ole võimalik eraldi otsust teha, peaks liit pärast kõigi selleks vajalike vahendite ärakasutamist võtma viimase abinõuna seisukoha lükata otsuse VII/8f vastuvõtmine tervikuna edasi osaliste koosoleku järgmisele istungjärgule.

(14) Vastavuskomitee järeldused asjas ACCC/C/2013/96 käsitlevad liidu poolset nõuetele vastavust seoses ühishuviprojektide loetelu vastuvõtmisega komisjoni poolt.

(15) Vastavuskomitee järeldused asjas ACCC/C/2014/121 käsitlevad liidu poolset nõuetele vastavust seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL ([5]) kohaste lubade läbivaatamise või ajakohastamisega.

(16) Vastavuskomitee järeldused taotluse ACCC/M/2017/3 rakendamist käsitlevas aruandes käsitlevad otsuse V/9 g järelmeetmeid (asi ACCC/C/2010/54, heaks kiidetud osaliste kohtumisel 2014. aastal).

(17) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel võetav seisukoht osaliste kohtumise seitsmendal istungjärgul, sest otsus VII/8f on liidule siduv,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel Århusi konventsiooni osaliste kohtumise (edaspidi „osaliste kohtumine“) seitsmendal istungjärgul seoses otsusega VII/8f, mis puudutab liidu poolt Århusi konventsioonist tulenevate kohustuste täitmist (edaspidi „otsus VII/8f“) seoses asjaga ACCC/C/2008/32, on nõustuda otsusega VII/8f ning kiita heaks vastavuskomitee järeldused ja soovitused. Liit peab seejuures aga tagama, et kõnealune otsus kajastaks järgmisi aspekte:

— otsuses VII/8f tervitatakse seda, et liit on astunud kõik vajalikud sammud, et tagada vastavuskomitee järelduste järgimine, ning

— otsuses VII/8f kinnitatakse, et pärast määruse (EÜ) nr 1367/2006 muutmise jõustumist on liit täielikult täitnud vastavuskomitee soovitused seoses asjaga ACCC/C/2008/32.

Liit rõhutab oma avalduses otsuse VII/8f kohta seoses asjaga ACCC/C/2008/32, et liidu liikmesriikide kohtutel on keskne roll liidu õiguse üldkohtutena ja ELi toimimise lepingu artikli 267 kohane eelotsuste süsteem on kehtiv õiguskaitsevahend.

Artikkel 2

1. Seisukoht, mis võetakse liidu nimel osaliste kohtumise seitsmendal istungjärgul otsuse VII/8f kohta seoses asjaga ACCC/C/2015/128, on mitte kiita heaks vastavuskomitee järeldusi, vaid võtta teadmiseks vastavuskomitee küsimused ja järeldused ning teha ettepanek lükata kõnealuse asjaga seotud järeldusi käsitleva seisukoha vastuvõtmine edasi osaliste koosoleku järgmisele istungjärgule.

2. Sellise edasilükkamistaotluse põhjendamiseks ja selleks, et tõendada oma valmisolekut võtta viivitamata järelmeetmeid vastavuskomitee järelduste osas asjas ACCC/C/2015/128, teatab liit, et seoses määruse (EÜ) nr 1367/2006 muutmist käsitleva seadusandliku menetlusega tegi komisjon avalduse, milles ta:

— märkis, et analüüsib praegu järelduste mõju ja hindab olemasolevaid võimalusi;

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17).

— võttis kohustuse viia kõnealune hindamine läbi ja avaldada selle tulemused 2022. aasta lõpuks;

— võttis kohustuse töötada asjakohasel juhul 2023. aasta lõpuks välja meetmed asjaomase küsimuse käsitlemiseks, lähtudes liidule ja selle liikmesriikidele Århusi konventsioonis sätestatud kohustustest ning võttes arvesse liidu õiguse norme riigiabi kohta.

Komisjoni avaldus tehakse teistele Århusi konventsiooniosalistele ja vastavuskomiteele kättesaadavaks enne osaliste koosoleku seitsmendat istungjärku.

3. Kui teised Århusi konventsiooniosalised ei nõustu käesoleva artikli lõikes 1 osutatud liidu nimel võetava seisukohaga asjas ACCC/C/2015/128, on seisukoht, mis võetakse liidu nimel osaliste kohtumise seitsmendal istungjärgul otsuse VII/8f kohta seoses asjaga ACCC/C/2015/128, teha eraldi otsus otsuse VII/8f selle osa kohta, mis käsitleb asja ACCC/C/2015/128, ning lükata otsuse VII/8f kõnealuse osa vastuvõtmine tagasi, et lükata otsustamist nimetatud vastavuskomitee järelduste üle edasi kuni osaliste koosoleku järgmise istungjärguni.

4. Kui vaatamata intensiivsetele konsultatsioonidele Århusi konventsiooni juhatuse ja teiste Århusi konventsiooniosalistega ei ole võimalik teha eraldi otsust otsuse VII/8f selle osa kohta, mis käsitleb asja ACCC/C/2015/128, ega lükata kõnealuse asja üle otsustamist edasi, kiites samas heaks otsuse VII/8f need osad, mis käsitlevad asju ACCC/C/2008/32, ACCC/C/2013/96, ACCC/C/2014/121 ja ACCC/C/2010/54, ning liit jõuab kohapealse koordineerimise tulemusel järeldusele, et kõik selleks kasutatud vahendid on ammendatud, on seisukoht, mis võetakse liidu nimel osaliste kohtumise seitsmendal istungjärgul otsuse VII/8f kohta seoses asjaga ACCC/C/2015/128, lükata viimase abinõuna otsuse VII/8f vastuvõtmine tervikuna edasi osaliste koosoleku järgmisele istungjärgule.

Artikkel 3

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel osaliste kohtumise seitsmendal istungjärgul otsuse VII/8f kohta seoses asjadega ACCC/C/2013/96 ja ACCC/C/2014/121 ning taotluse ACCC/M/2017/3 kohta seoses otsusega V/9 g (asi ACCC/C/2010/54), on kiita heaks otsuses VII/8f esitatud vastavuskomitee järeldused ja soovitused.

Artikkel 4

Artiklites 1, 2 ja 3 osutatud seisukohtade väiksemates muudatustes võivad liidu esindajad liikmesriikidega konsulteerides kokku leppida kohapeal toimuvatel koordineerimiskoosolekutel ilma nõukogu täiendava otsuseta, võttes arvesse võimalikke läbirääkimisi otsuse VII/8f üle osaliste koosoleku seitsmendal istungjärgul.

Artikkel 5

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Luxembourg, 11. oktoober 2021

Nõukogu nimel
eesistuja
J. PODGORŠEK